Gert Petersen: Resume af beretning til landsmødet 1979

Baggrund og problematik i den nuværende situation adskiller sig ikke væsentligt fra det billede, HB tegnede i sin formandsberetning til landsmødet 1979. I stedet for at foretage en ny detaljeret analyse, vil vi derfor minde om hovedpunkterne i den analyse, vi lagde frem for et år siden. Vi opsummerer dem således:

1. Den økonomiske krise må forventes at blive langvarig, fordi den ikke bare forløber som en klassisk kapitalistisk krise, men også rummer træk af ny karakter: "Den tredje verden er ikke mere den totalt undertvungne reserve for kapitalismen, som den engang var. Den teknologiske og rationaliserende udvikling overflødiggør i hidtil uset omfang tilgangen af ny arbejdskraft. Fagbevægelsen er siden 30'erne blevet så stærk, at den "simple" kriseløsning på kapitalens egne præmisser er blevet langt vanskeligere."

2. Krisen bar udløst et bredt angreb på lønarbejderklassens levefod, ledsaget af et angreb på tilkæmpede demokratiske rettigheder. Statsmagtens rolle er øget stærkt, som koordinater på vegne af borgerskab og kapitalmagt, ved tilrettelæggelse af en slags statslig planlægning på kapitalens præmisser, på det nationale niveau såvel som EF-niveauet.

3. Det vigtigste udslag af denne "planlægning" er indkomstpolitikken, som er et forsøg på ved statsmagtens hjælp at sikre og udvide profitdannelsen. Men også atomkraftpolitik og EF-politik, der peger i retning af stor magtkoncentration hos en snæver magtelite, er udslag af den nye planlægning på kapitalens præmisser. Hertil svarer udviklingen af ideologien om, at "vi er alle i
samme båd". - Hvis denne tendens for alvor sætter sig igennem i det næste tiår, bliver samfundet mere autoritært og mindre demokratisk.

4. under krisens vilkår udspringer denne tendens af et mangeårigt klassesamarbejde mellem kapital og arbejde, hvorved borgerskabet har indtaget den ledende og dominerende position. På arbejderklassens vegne er dette samarbejde især udviklet af ED som "statsbærende" parti.

- Men netop krisen bevirker også, at "der bliver mindre og mindre plads til de indrømmelser, som arbejderklassen ellers traditionelt har kunnet tilkæmpe sig indenfor klas-

sesamarbejdets rammer". Derfor er også denne klassesamarbejdspoliltik gerådet i krise, og der består reelle muligheder for at bryde der autoritære udviklingslinie.

5. DEN krise, der har ramt det hidtidige klassesamarbejde, kommer især til udtryk i fagbevægelsens og i en række brydninger mellem denne og SD. Mange faglige (sd) ledere kører en linie, der har to formål: at bevare fagbevægelsen som SDs allierede, men at ophæve fagbevægelsens underordning i forhold til SD. Det har givet anledning til helt reelle brydninger og en forhavsende zigzag-kurs fra LOs side overfor SD.

6. Baggrunden for denne linie er følgende: De faglige sd-ledere har stort set været tilhængere af klasesamarbejdet, som det hidtil har fungeret. I århundredets løb har de også, indenfor dets rammer, kunnet hale sådanne resultater hjem, at flertallet af medlemmerne har accepteret deres lederskab. Derfor godtog lederne også for nogle år siden princippet om indkomstpolitik. Men denne gang - under krisens betingelser - udeblev de resultater, der kunne "opveje" ofrene. Det har ført til et voksende pres fra de faglige medlemmers side. ”Det er dette pres fra fagbevægelsens basis - medlemmerne, lokalorganisationerne og hele nettet af valgte lokale tillidsrepræsentanter - der er det afgørende.” Det er baggrunden for de faglige lederes optræden, brydningerne blandt dem indbyrdes og i forhold til SD-ledelsen.

7. LO-ledelsens dobbeltkurs og zigzag-linie er "kun” et symptom. Da HB sidst aflagde beretning, var der netop sket en ny ”udsoning” mellem LO og SD. Alligevel skrev vi: "Men dermed står vi ikke ved historiens afslutning. Vi er midt i den. Netop zigzag-kursen afslører, hvor uholdbar situationen er. En stor proces med nytænkning er igang indenfor fagbevægelsen, først og fremmest blandt dens aktive medlemmer og de tillidsrepræsentanter, der er medlemmerne nærmest; og presset mod den øverste ledelse tager til.”

- Der udkrystalliserer sig derved også en tendens til ny faglig enhed, sigtende på »fagbevægelsens partipolitiske uafhængighed som arbejderklassens mest umiddelbare klasseorganisation”.

8. Samtidig sker der også en radikalisering på fagligt

plan - både i den traditionelle fagbevægelse og i de organisationer, der er damnet af de stærkt voksende nye lønarbejdergrupper. Den omfattende græsrodsaktivitet fra bevægelsernes side bidrager også hertil.

9. Men radikaliseringen holder sig hidtil til det faglige og græsrodsplanet. At der ikke på samme måde er tale om en politisk radikalisering (eller bevidstgørelse) kan udlæses af, at SD fortsat har den politisk dominerende position i den traditionelle arbejderbevægelse. Det er derfor en stor opgave for de socialistiske kræfter at

fremme den politiske bevidstgørelse og svække SDs indflydelse i arbejderklassen. For SD bygger i praksis på troen på varig sameksistens mellem kapital og arbejde; derfor er SD ikke en "socialistisk kraft".

10. Men når vi taler øm "de socialistiske kræfter", medregner vi mange SD-vælgere og -medlemmer, der er socialister. "De socialistiske kræfter omfatter dem, der knytter sig til de tre venstrefløjspartier og andre grupperinger samt mange partiløse og socialdemokratiske medlemmer/vælgere, ikke mindst i fagbevægelsen, men også udenfor denne."
- Vi må arbejde for, at de forener deres styrke for at påvirke det politiske bevidsthedsniveau i socialistisk retning.

11. Af den grund skal vi dog ikke ignorere de faktiske forskelle, både i taktisk og strategisk henseende, der adskiller de partier og kredse, vi medregner til de socialistiske kræfter. "Vi må ikke i befolkningens øjne "drukne" i venstrefløjssamarbejdet, fordi kun den linie, SF har udarbejdet, har reel mulighed for at give de mange fagligt orienterede protestholdninger en politisk dimension".

12. Det skyldes, at SF bygger på den danske virkelighed og/i overensstemmelse med de historisk skabte metoder for politisk kamp i vort land. På denne baggrund skal vi fortsat klart og kategorisk sige nej til indkomstpolitik - i folketinget, men især på grundplanet -, arbejde for at forene lønarbejderklassens og frigøre dens faglige organisering fra partipolitiske bindinger samt arbejde på at bryde SDs monopolagtige held på arbejderklassen; ellers vil radikaliseringen på fagligt og græsrodsplan ikke give sig politisk udslag.

13. I praksis betyder dette, at vi ikke på forhånd skal være bange for kompromisser (men naturligvis skal vor stil-
ling afhænge af deres indhold), at vi må deltage i arbejdet for begrænsede fremskridt, og at vi må fremlægge et troværdigt alternativ til den nuværende krisepolitik. Vi må ikke skjule de reelle vanskeligheder i den forbindelse. F.eks. vil begrænsede fremskridt styrke kapitalen, samtidig med at de gavner lønmodtagerne; her må der foretages en konkret afvejning. Og alternativet får kun betydning, hvis lønarbejderne fornemmer en vilje hos os til at håndtere det også selvom vi ikke får absolut flertal, dvs. at vi har vilje til at anvende elementer af det, hvis det bliver politisk muligt.

14. Foreningen af et socialistisk perspektiv og en praktisk-realistisk holdning er fundamentale hele af SFs profil, som den er udarbejdet af landsmøderne i 77 og 78.

Herved adskiller vi os klart fra VS og DKP. Det skal vi ikke skjule men være tilfredse med!

15. I den givne situation (det var under SV-regeringen) er der ikke tale om at deltage i begrænsede fremskridt. Men vi skal fremhæve SFs særpræg, som det netop blev omtalt, og vi skal styrke selvstændighedstendenserne i fagbevægelsen; begge dele er forudsætninger for at svække socialdemokratismens tag i arbejderklassen. Hvad angår SV-regeringen, skal den bekæmpes og bringes til fald. Men vi skal derudover forberede fremtiden; både med henblik på en ændring af styrkeforholdet indenfor arbejderbevægelsen og af styrkeforholdet mellem arbejderbevægelsen og de borgerlige kræfter.

16. Ved at vælge regeringssamarbejdet med V har S opgivet enhver ide om reformer til gavn for arbejderklassen og/politik med støtte fra venstrefløjen. S valgte entydigt at opgive reformerne til fordel for indkomstpolitik. Så hvis SF overhovedet skal kunne øve indflydelse med sit alternativ, må SV-regeringen først væk. Dens fjernelse må "bane vej for en anden politik, hvor S stadig indgår som meget væsentlig faktor, men hvor der er skabt mulighed for, at det socialistisk prægede alternativ kan udøve en reel indflydelse på den aktuelle politik".